

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1Sak/24/2022
Identifikačné číslo spisu: 7022200327
Dátum vydania rozhodnutia: 31. januára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:7022200327.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Mariána Fečíka a JUDr. Kataríny Cangárovej, PhD., LL.M, v právnej veci žalobkyne: F. M., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Ruská federácia, cestovný doklad č. XXXXXXXXXX, posledné miesto pobytu v Slovenskej republike Pobytový tábor v Opatovskej Novej Vsi, právne zastúpená Slovenskou humanitnou radou, o.z. so sídlom Budyšínska 1, 831 03 Bratislava, IČO: 173 160 14, proti žalovanému (sťažovateľovi): Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, dublinské stredisko, so sídlom Pivonková 6, 821 01 Bratislava, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2SaZ/1/2022-33 z 22. septembra 2022o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného ČAS.: MU-DS-6-11/2022-Ž zo dňa 02.06.2022 o zamietnutí žiadosti o udelenie azylu, takto

r o z h o d o l :

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2SaZ/1/2022-33 z 22. septembra 2022 a konanie z a s t a v u j e.

II. Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania a trov konania pred správnym súdom n e p r i z n á v a.

O d ô v o d n e n i e

I.
Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS.: MU-DS-6-11/2022-Ž zo dňa 02.06.2022 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“) v konaní podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o azyle“) rozhodol tak, že podľa § 11 ods. 1 písm. c) zákona o azyle zamietol žiadosť o udelenie azylu ako neprípustnú žalobkyňi a jej maloletým dcéram T. H., nar. X.X.XXXX, št. prísl. Ruská federácia a N. M., nar. XX.X.XXXX, št. prísl. Ruská

federácia z dôvodu, že podľa § 11 ods. 3 zákona o azyle je v prípade žalobkyni a jej maloletých dcér príslušná na konanie Poľská republika. Zároveň rozhodol, že v súlade s článkom 29 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (ďalej aj „nariadenie (EÚ) č. 604/2013“ alebo „nariadenie Dublin III“) sa odovzdanie žalobkyne a jej maloletých dcér do Poľskej republiky uskutoční najneskôr do šiestich mesiacov od prevzatia zodpovednosti členským štátom alebo rozhodnutia o odvolaní alebo revízii, ak rozhodnutie pripúšťa odkladný účinok. V súlade s čl. 29 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 604/2013 táto lehota môže byť predĺžená najviac na jeden rok, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť kvôli uväzneniu žiadateľa alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak je žiadateľ o udelenie azylu na úteku.

2. Dňa 05.05.2022 bola v prípade žalobkyne a jej dcér zaslaná žiadosť o prijatie späť podľa článku 18 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 604/2013 poľskému partnerskému úradu. Dňa 18.05.2022 Poľská republika písomne akceptovala ich prijatie späť podľa článku 18 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 604/2013 a zároveň súhlasila s ich odovzdaním na svoje územie. To znamená, že žalobkyňa vzala posudzovanú žiadosť späť a podala žiadosť v inom členskom štáte alebo sa nachádza na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt.

3. Žalovaný pred vydaním rozhodnutia posúdil informácie získané z verejne dostupných zdrojov týkajúce sa stavu azylového konania a prijímacích podmienok v Poľskej republike a možnú existenciu rizika neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v krajine zodpovednej za prijatie späť štátneho príslušníka tretej krajiny. Dospel k záveru, že vzhľadom na to, že podľa článku 18 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 604/2013 je členským štátom zodpovedným za posúdenie žiadosti o udelenie azylu cudzinca - žalobkyne Poľská republika a neexistujú dôvody domnievať sa, že by žalobkyni a jej dcéram na poľskom území hrozilo neľudské a ponižujúce zaobchádzanie, tak budú odovzdané z územia Slovenskej republiky v súlade s čl. 29 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 604/2013.

II.

Konanie na krajskom súde

4. Včas podanou správnu žalobou na Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodnutia žalovaného a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie a rozhodnutie z dôvodu podľa § 191 ods. 1 písm. d) a e) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (S.s.p.), pretože preskúmané rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov a zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci.

5. Žalobkyňa nespochybnila, že v zmysle nariadenia (EÚ) č. 604/2013 je na posúdenie jej žiadosti zodpovedná Poľská republika. Namietala však nezákonný postup správneho orgánu, spočívajúci v nedostatočnom zistení skutkového stavu. Nedostatočne zistený skutkový stav má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia, pretože nie je možné zistiť, akou úvahou sa žalovaný správal pri vyhodnotení dôvodov, na základe ktorých odmietol použitie doložky suverenity, resp. túto alternatívu vôbec neposudzoval, a to najmä s ohľadom na zdravotný stav staršej dcéry žalobkyne. Namietal, že žalovaný správny orgán v konaní neskúmal a náležite nezohľadnil dopady prípadného transferu a odovzdania žalobkyne a jeho maloletých dcér do Poľska, a to v kontexte zdravotného stavu staršej dcéry - T. H., nar. XX.XX.XXXX, ktorej bol diagnostikovaný detský autizmus a ťažká mentálna retardácia. V tejto súvislosti poukázala na čl. 24 Charty Základných práv Európskej únie a čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, v zmysle ktorých sú aj orgány verejnej moci povinné pri všetkých opatreniach, ktoré sa týkajú detí, brať v prvom rade do úvahy najlepší záujem dieťaťa. Žalobkyňa má za to, že v prípade jej transferu a jej maloletých detí do Poľska, by nebol rešpektovaný najlepší záujem maloletého dieťaťa a zároveň by došlo k porušeniu práv dieťaťa garantovaných Dohovorom OSN a iných medzinárodných dokumentoch. K správnej žalobe žalobkyňa predložila listinné dôkazy týkajúce sa zdravotného stavu maloletej dcéry žalobkyne, a to psychologickú správu zo dňa 22.06.2022,

vyhotovenú W.. O. T. a lekársky nález zo dňa 03.06.2022 vyhotovený W.. Q. Y., všeobecnou lekárkou pre deti a dorast.

6. Krajský súd preskúmal rozhodnutie žalovaného a jeho postup pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 a nasl. S.s.p.), dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná a napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť (§ 220 S.s.p.) a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie a rozhodnutie.

7. Krajský súd vyhodnotil, že:

- žalovaný v konaní nepostupoval dôsledne v súlade so zákonom,
- neskúmal otázku zdravotného stavu maloletej dcéry žalobkyne, na ktorý žalobkyňa upozornila už v zápisnici o podaní vysvetlenia zo dňa 22.04.2022 a predložila psychologickú správu a lekársky nález, z ktorých jednoznačne vyplýva tvrdenie žalobkyne o zdravotnom stave maloletej dcéry, pričom žalovaný rozhodol bez toho, aby si tieto tvrdenia overil,
- námietku žalobkyne spočívajúcu v nedostatočnom zistení skutkového stavu orgánom verejnej správy za dôvodnú,
- potrebu vziať do úvahy najlepší záujem dieťaťa a tento rešpektovať, nakoľko by mohlo dôjsť k porušeniu práv dieťaťa garantovanými v Dohovore OSN o právach dieťaťa, navyše, ak ide o dieťa s nepriaznivým zdravotným stavom, ktorý by v prípade jej transferu do Poľska mohol byť zhoršený,
- maloleté osoby a závažné ochorenie patria medzi významné znaky zraniteľnej osoby, pričom z rozhodnutia žalovaného nevyplýva, že by podrobil testu existencie znakov zraniteľnej osoby maloletú dcéru žalobcu. Nemožno opomenúť, že prípady neúspešných žiadateľov o azyl - maloletých osôb so závažným ochorením, patria medzi dôvody hodné udelenia azylu z humanitných dôvodov,
- v ďalšom konaní zaviazal žalovaného v súlade s jeho argumentáciou a po vykonaní ním uvádzaných dôkazov vo veci znovu meritórne rozhodol s uvedením dôsledného hodnotenia skutkového a právneho stavu veci týkajúcej sa žiadosti žalobkyne a jej maloletých detí o udelenie azylu na území Slovenskej republiky, pri plnom akceptovaní právnych podmienok uvedených v zákone o azyle a medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná, a plnohodnotne, t. j. zrozumiteľným a logickým spôsobom vysvetlil dôvody rozhodnutia, ku ktorým žalovaný v ďalšom konaní dospeje.

III.

Konanie na kasačnom súde

8. Proti rozsudku krajského súdu, uvedenému v záhlaví tohto rozhodnutia, podal žalovaný (sťažovateľ) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Sťažovateľ poukázal na to, že v prípade žalobkyne a jej maloletých detí prebiehalo tzv. dublinské konanie, ktorého účelom bolo zistiť, ktorý členský štát je príslušný na posúdenie žiadosti o udelenie azylu v zmysle nariadenia (EÚ) č. 604/2013, v danom prípade išlo len o procesné rozhodnutie, nerozhodoval o merite veci, t.j. či žalobkyňa spĺňa podmienky na udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany. Sťažovateľ nemá v tomto povinnosť vo veci meritórne rozhodnúť a z tohto dôvodu má za to, že došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci zo strany krajského súdu.

10. Sťažovateľ má za to, že zohľadnil zdravotný stav maloletej dcéry žalobkyne, najlepší záujem maloletého dieťaťa a vzal do úvahy skutočnosť, že ide o zraniteľnú osobu a jej transfer môže byť vzhľadom na jej diagnózu náročnejší. Poukázal tiež na to, že s takým záverom sa stotožnil aj krajský súd, keď uznesením zo dňa 11.07.2022 nepriznal odkladný účinok správnej žalobe, ktorú podala žalobkyňa.

11. Sťažovateľ pristúpil k odovzdaniu žalobkyne a jej maloletých detí do Poľska v súlade s nariadením (EÚ) č. 604/2013, vzhľadom na diagnózu staršej dcéry žalobkyne vykonal všetky potrebné kroky k tomu, aby transfer prebehol čo najšetrnejšie a prijímajúcemu štátu poskytol informácie súvisiace so zdravotným stavom maloletej dcéry žalobkyne ako zraniteľnej osoby. Úrad hraničnej a cudzineckej polície v zmysle čl. 31 nariadenia (EÚ) č. 604/2013 oznámil zodpovednému členskému štátu údaje o odovzdávaných osobách s cieľom zabezpečiť, aby príslušné orgány zodpovedného štátu boli schopné

poskytnúť primeranú pomoc, vrátane bezprostrednej zdravotnej starostlivosti potrebnej na ochranu ich životne dôležitých záujmov. Dňa 18.08.2022 bolo zrealizované odovzdanie žalobkyne a jej maloletých dcér na územie Poľska. Sťažovateľ tiež poukázal na medzinárodné ľudskoprávne záväzky Poľska ako signatára Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1957 a Protokolu z 1967, Európska komisia voči nemu neiniciovala žiadne konanie a nekonštatovala porušovanie alebo systémové chyby v prístupe k azylovému konaniu alebo v prijímacích podmienkach krajiny. Postupom a rozhodnutím sťažovateľa bola zachovaná právna istota a predvídateľnosť jeho postupu v súlade so zákonom a medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná.

12. Sťažovateľ kasačnému súdu navrhol, aby rozsudok krajského súdu č.k. 2Saz/1/2022-33 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. Právnomu zástupcovi žalobkyne bola kasačná sťažnosť žalovaného doručená dňa 16.11.2022, ku ktorej sa v lehote nevyjadril.

IV.

Právny názor kasačného súdu

14. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a) S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

15. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 31. januára 2023 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

V.

Aplikovaná právna úprava

16. Podľa § 11 ods. 1 písm. c) zákona o azyle ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako neprípustnú, ak je na konanie o udelenie azylu príslušný iný štát.

17. Podľa § 53b ods. 1 zákona o azyle sa pri určení členského štátu Európskej únie zodpovedného za posúdenie žiadosti o udelenie azylu, ktorú podal štátny občan tretej krajiny v jednom z členských štátov Európskej únie, použijú kritériá a mechanizmy uvedené v právne záväzných aktoch Európskej únie.

18. Článok 3 nariadenia (EÚ) 604/2013 s názvom „Prístup k postupu posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu“ stanovuje: „Členské štáty posúdia každú žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podá štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti na území ktoréhokoľvek z nich, ako aj na hranici alebo v tranzitnom priestore. Žiadosť posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole III označený ako zodpovedný.“

19. Podľa čl. 3 ods. 2 druhá veta nariadenia (EÚ) 604/2013 „Ak nie je možné odovzdanie žiadateľa do členského štátu, ktorý je primárne určený za zodpovedný, pretože sa zo závažných dôvodov možno domnievať, že v konaní o azyle a podmienkach prijímania žiadateľov existujú v danom členskom štáte systémové chyby, na základe ktorých hrozí žiadateľom neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie v

zmysle článku 4 Charty základných práv Európskej únie, členský štát uskutočňujúci proces určovania zodpovedného členského štátu pokračuje v posudzovaní kritérií stanovených v kapitole III s cieľom zistiť, či iný členský štát nemôže byť určený ako zodpovedný.

20. Podľa čl. 3 ods. 2 tretia veta nariadenia (EÚ) 604/2013 „Ak nemožno vykonať odovzdanie podľa tohto odseku do žiadneho členského štátu určeného na základe kritérií stanovených v kapitole III alebo do prvého členského štátu, v ktorom bola podaná žiadosť, stane sa zodpovedným členským štátom členský štát, ktorý uskutočňuje proces určovania zodpovedného členského štátu.“.

21. Kapitola III nariadenia Dublin III obsahuje kritériá na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl.

22. Podľa čl. 18 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 604/2013 je členský štát zodpovedný podľa tohto nariadenia povinný za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 prijať späť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti, ktorí vzali posudzovanú žiadosť späť a podali žiadosť v inom členskom štáte, alebo ktorí sa nachádzajú na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt.

23. Článok 17 uvedeného nariadenia, nazvaný „Ustanovenia o práve vlastného uváženia“, vo svojom odseku 1 uvádza: „Odchyľne od článku 3 ods. 1 môže každý členský štát rozhodnúť, že posúdi žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú mu podal štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, dokonca aj keď mu podľa kritérií stanovených v tomto nariadení neprislúcha zodpovednosť za takéto posúdenie.“

24. Podľa čl. 29 ods. 1 druhá veta nariadenia (EÚ) č. 604/2013, ak sa odovzdania do zodpovedného členského štátu vykonávajú odchodom s dozorom alebo eskortovaním, členské štáty zabezpečia, aby sa vykonávali ľudským spôsobom a aby sa pritom v plnej miere dodržiavali základné práva a ľudská dôstojnosť.

25. Nariadenie (ES) č. 1560/2003 z 2. septembra 2003, ktoré ustanovujú podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 343/2003, zmenené a doplnené vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 118/2014 z 30. januára 2014 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“), obsahuje podmienky vykonávania nariadenia Dublin II a teraz nariadenia Dublin III.

VI.

Právne posúdenie veci kasačným súdom

26. Zamietnutie žiadosti ako neprípustnej podľa § 11 ods. 1 písm. c) zákona o azyle je rozhodnutím svojím charakterom procesnej povahy, pričom príslušný správny orgán nepristúpi k preskúmaniu dôvodov podanej žiadosti, nakoľko zistil, že podľa Dublinského nariadenia je na konanie o udelenie azylu príslušný iný členský štát Európskej únie. Takémuto rozhodnutiu predchádza tzv. dublinské konanie, ktorého úlohou je zistiť, ktorý členský štát je príslušný na posúdenie žiadosti o azyl

27. Dôvodom pre ktorý žalovaný zamietol žiadosť žalobkyne o udelenie azylu ako neprípustnej, bola skutočnosť, že na konanie o udelenie azylu je príslušný iný členský štát, ktorým bola podľa kritérií nariadenia (EÚ) č. 604/2013 určená Poľská republika. Proti uvedenému rozhodnutiu podala žalobkyňa správnu žalobu, v ktorej namietala, že žalovaný neuplatnil a ani neskúmal možnosť uplatnenia tzv. diskrečnej doložky podľa čl. 17 ods. 1 nariadenia (EÚ) 604/2013, ktorá umožňuje členskému štátu posúdiť žiadosť o medzinárodnú ochranu, aj keď mu podľa kritérií stanovených v nariadení neprislúcha zodpovednosť za takéto posúdenie, a to s ohľadom na nepriaznivý zdravotný stav maloletej dcéry žalobkyne, ktorá trpí ťažkou mentálnou retardáciou a detským autizmom, nezvláda cestovanie, má ťažkosti prispôbiť sa na nové prostredie a situácie a reaguje neprimerane na zmeny. Krajský súd vzhľadom na námietky žalobkyne ako dôvodné a preskúmané rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie tak, aby dôsledne posúdil skutkové a právne okolnosti týkajúce sa žalobkyne a jej maloletých dcér. Žalovaný v kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd

vec nesprávne právne posúdil, preskúmané rozhodnutie predstavuje iba procesné rozhodnutie a situáciou žalobkyne a jej dcér sa dôsledne zaoberal, vykonal všetky potrebné kroky k tomu, aby transfer prebehol čo najšetrnejšie a prijímajúcemu štátu poskytol informácie súvisiace so zdravotným stavom maloletej dcéry žalobkyne ako zraniteľnej osoby.

28. Pravidlá sekundárneho práva Únie, vrátane ustanovení nariadenia (EÚ) č. 604/2013, je potrebné vykladať a uplatňovať pri rešpektovaní základných práv zaručených Chartou základných práv (pozri rozsudok Súdneho dvora EÚ z 21. decembra 2011, N. S. a i., C-411/10 a C-493/10, body 77 a 99). Členské štáty sú tak pri aplikovaní nariadenia (EÚ) č. 604/2013 viazané judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj čl. 4 Charty.

29. Podľa SD EÚ odovzdanie žiadateľa o azyl na základe nariadenia Dublin III, môže, vzhľadom na zvlášť závažný zdravotný stav žiadateľa, predstavovať riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania. Z judikatúry ESĽP však vyplýva, že na to, aby sa na utrpenie spôsobené či už fyzickou alebo psychickou chorobou, ktorá sa objavila prirodzene, mohol vzťahovať čl. 3 Dohovoru, je potrebné aby dosiahlo minimálnu úroveň závažnosti (minimal level of severity) vyžadovanú týmto článkom (pozri v tomto zmysle rozsudok ESĽP z 13. decembra 2016, Paposhvili v. Belgicko, C).

30. Žalobkyňa v správnej žalobe namietala, že jej maloletá dcéra ťažko zvláda cestovanie a prispôsobovanie sa novému prostrediu a situáciám. V súlade s judikatúrou ESĽP a SD EÚ kasačný súd poznamenáva, že ak by odovzdanie žiadateľa o azyl trpiaceho osobitne závažným fyzickým alebo psychickým ochorením so sebou prinášalo skutočné a preukázané riziko významného a nezvratného zhoršenia jeho zdravotného stavu, takéto odovzdanie by predstavovalo neľudské a ponižujúce zaobchádzanie v zmysle uvedeného článku. To však podľa kasačného súdu nebol prípad maloletej dcéry žalobkyne.

31. Z administratívneho spisu vyplýva, že žalobkyňa so svojimi maloletými dcérami sama pred príchodom na územie Slovenskej republiky cestovala, a to z krajiny pôvodu Ruska letecky do Poľska, odkiaľ ďalej cestovala za svojím priateľom na Ukrajinu, odkiaľ sa po vypuknutí vojny presunuli k hraniciam s Poľskou republikou, kde však bola dlhá čakacia doba na vstup a následne na územie Slovenskej republiky.

32. Z administratívneho spisu má ďalej kasačný súd za preukázané, že žalobkyňa poukazovala na zlý zdravotný stav svojej maloletej dcéry v konaní pred žalovaným všeobecne, a to vyjadrením „staršia dcéra trpí autizmom, veľmi sa zľakla“, „keď som prišla do tranzitnej zóny v Poľsku, deti potrebovali pomoc“, „chcela som sa dostať naspäť do Poľska, kde som už žiadala o azyl, no na hraniciach z Ukrajiny bol veľmi dlhý rad, dcérka, ktorá má zdravotné problémy to ťažko zvládala“.

33. Spolu so správnu žalobou, žalobkyňa predložila lekársku správu všeobecnej lekárnky pre deti a dorast a psychologickú správu poradenskej psychologičky pre pobytový tábor vypracovanej pod hlavičkou Slovenskej humanitnej rady. Podľa SD EÚ, ak žiadateľ o azyl predloží, predovšetkým v rámci účinného opravného prostriedku, ktorý mu garantuje článok 27 nariadenia Dublin III, objektívne dôkazy, ako sú napríklad lekárske potvrdenia vystavené o jeho osobe, spôsobilé preukázať osobitnú závažnosť jeho zdravotného stavu a významné a nezvratné dôsledky, ktoré by mohlo so sebou priniesť jeho odovzdanie, orgány dotknutého členského štátu, vrátane jeho súdov, nemôžu ignorovať tieto dôkazy, ale sú povinné posúdiť riziko, že takéto dôsledky nastanú, keď rozhodujú o odovzdaní dotknutej osoby, alebo v prípade súdu, o zákonnosti rozhodnutia o odovzdaní, keďže výkon tohto rozhodnutia môže viesť k neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu s touto osobou (pozri analogicky rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, bod 88).

34. Krajský súd predložené lekárske správy vyhodnotil spôsobom, že z nich jednoznačne vyplýva tvrdenie žalobcu o zdravotnom stave maloletej. Kasačný súd má za to, že lekárske správy, ktoré predložila žalobkyňa, len potvrdzujú diagnózu maloletej dcéry, avšak žiadnym spôsobom z nich nevyplýva, že by jej maloletá dcéra žalobkyne nebola schopná transferu, resp. že by jej odovzdanie so sebou prinášalo skutočné a preukázané riziko významného a nezvratného zhoršenia jej zdravotného stavu tak, aby bolo možné konštatovať, že maloletej dcére odovzdaním do Poľska hrozí riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania.

35. Podľa judikatúry ESĽP čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nebráni zmluvným štátom, aby odovzdanie osoby so zdravotnou diagnózou vykonali, ak je táto schopná cestovať pod podmienkou, že sa prijímajú také opatrenia, ktoré vyžaduje zdravotný stav odovzdávanej osoby, aby jej odovzdanie prebehlo za podmienok umožňujúcich vhodne a dostatočne ochrániť jej zdravotný stav (rozsudky ESĽP Karim v. Švédsko, zo 4. júla 2006, bod 2, a Kochieva a i. v. Švédsko z 30. apríla 2013, bod 35).

36. Najvyšší správny súd žiadnym spôsobom nespochybňuje zdravotnú diagnózu maloletej dcéry žalobkyne a skutočnosť, že transfer osoby s takou zdravotnou diagnózou je komplikovanejším a zložitejším na prípravu a samotnú realizáciu. Má však za to, že len samotná skutočnosť, že sa jedná o odovzdanie osoby so zdravotnou diagnózou nezakladá záver o tom, že vyhostením, resp. odovzdaním do iného členského štátu bude vystavená reálnej hrozbe neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania, v rozpore s čl. 3 Dohovoru a čl. 4 Charty základných práv EÚ.

37. Oprávnenie vzniesť problém podľa čl. 3 Dohovoru sa má podľa ESĽP chápať tak, že odkazuje na situácie zahŕňajúce premiestnenie vážne chorej osoby, v ktorých sa preukázali závažné dôvody domnievať sa, že táto osoba, hoci nie je vystavená bezprostrednému riziku úmrtia, bude čeliť skutočnému riziku, z dôvodu neexistencie vhodnej liečby v prijímajúcej krajine alebo nedostatku prístupu k takejto liečbe, vystavenie vážnemu, rýchlemu a nezvratnému zhoršeniu svojho zdravotného stavu, čo má za následok intenzívne utrpenie alebo výrazné skrátenie života očakávaní. Tieto situácie zodpovedali vysokému prahu pre aplikáciu článku 3 Dohovoru v prípadoch týkajúcich sa vyhostenia cudzincov trpiacich vážnou chorobou (Paposhvili v. Belgium).

38. Možnosťou uplatnenia čl. 17 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 604/2013 vo vzťahu k žiadateľovi so zdravotnou diagnózou sa zaoberal Súdny dvor Európskej únie v rozsudku C. K. a ďalší proti Slovinsku (C 578/16 PPU zo 16.2.2017), pričom uplatnenie čl. 17 Dublinského nariadenia ponechal na rozhodnutí členských štátov. Pokiaľ by zdravotný stav žiadateľa bol natoľko závažný, že by jeho odovzdanie predstavovalo skutočné riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania, ktoré nie je možné vylúčiť ani opatreniami, prijatými podľa čl. 29 až 32 Dublinského nariadenia a kapitoly III vykonávacieho nariadenia Komisie (ES) č. 1560/2003, bolo by povinnosťou orgánov členského štátu odložiť výkon rozhodnutia o odovzdaní dovtedy, keď sa zdravotný stav žiadateľa zlepší. Ak by sa prípadne zistilo, že zdravotný stav žiadateľa sa nemusí počas šesťmesačnej lehoty podľa čl. 29 ods. 1 Dublinského nariadenia zlepšiť, alebo že dlhodobý odklad by znamenal riziko zhoršenia stavu žiadateľa, môže sa žiadajúci členský štát rozhodnúť, že sám posúdi jeho žiadosť, aplikujúc čl. 17 ods. 1 Dublinského nariadenia (pozri aj rozsudok z 30. mája 2013, Halaf, C-528/11, EU:C:2013:342, bod 38). Zároveň však platí, že toto ustanovenie čl. 17 ods. 1 nariadenia Dublin III, chápané s prihliadnutím na článok 4 Charty, nemožno vykladať v tom zmysle, že znamená povinnosť tohto členského štátu využiť diskrečnú doložku.

39. Najvyšší súd SR v tejto súvislosti tiež konštatoval, že „Pokiaľ ide o rozhodnutie o nevyužití oprávnenia podľa čl. 17, nie je povinnosťou správneho orgánu takýto záver výslovne odôvodniť. Na druhej strane, vyjadrenie suverenity štátu v tejto podobe neznamená oprávnenie ne/prijímať takéto rozhodnutia podľa ľubovôle, ale, v závislosti od individuálnych okolností konkrétneho prípadu, priestor pre hľadanie rozumných riešení. Orgán verejnej správy je pri použití voľnej úvahy povinný rozhodovať tak, aby bola zachovaná právna istota a predvídateľnosť jeho postupu v súlade so zákonom a medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná (m.m. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sža/12/2010).

40. Správny orgán postupujúci v súlade so zásadou individuálneho posudzovania žiadosti o udelenie medzinárodnej ochrany sa v rámci ústavných mantinelov môže pohybovať relatívne voľne v medziach správneho uváženia a pokiaľ sa v konaní vyskytne prvok, spochybňujúci vhodnosť odovzdania žiadateľa do inej členskej krajiny na účely posúdenia jeho žiadosti (napr. záujem na zachovaní jednoty rodiny), musí sa s touto skutočnosťou vysporiadať a vysvetliť dôvody, ktoré ho viedli k prijatému záveru o nedôvodnosti aplikácie čl. 17 Dublinského nariadenia v odôvodnení preskúmaného

rozhodnutia. V opačnom prípade, t. j. ak nevyjdú takéto okolnosti najavo, absencia takejto úvahy nemá za následok nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov." (Rozsudok NS SR 1Sžak/3/2018 z 27.3.2018).

41. Kasačný súd uznáva, že žalovaný sa v preskúvanom rozhodnutí nevenoval záveru o nedôvodnosti aplikácie čl. 17 Dublinského nariadenia, v preskúvanom rozhodnutí sa tiež nevysporiadal s dopadom transferu na zdravotný stav maloletej a čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Svoje posúdenie zameral na dostupnosť zdravotnej starostlivosti v Poľsku pre žiadateľov o azyl, ktorá je zaručená zákonom za rovnakých podmienok ako pre poľských štátnych príslušníkov, dostupnosť vzdelávania, materiálne podmienky počas azylového konania v Poľsku, pričom konštatoval záver, že neexistuje dôvod domnievať sa, že by žalobkyni a jej maloletým dcéram hrozilo neľudské a ponižujúce zaobchádzanie.

42. Kasačný súd má však za to, že v prejednávanej veci je nežiaduce, aby sa konanie opäť vrátilo pred žalovaného len za účelom, aby formálne doplnil dôvody svojho rozhodnutia, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že žalobkyňa a jej maloleté dcéry boli ešte pred rozhodnutím krajského súdu odovzdané do Poľskej republiky. Zrušením preskúvaného rozhodnutia žalovaného by sa tak dosiahol stav, že žiadosť žalobkyne o udelenie azylu by preskúmavali dva členské štáty, čo je stav, ktorý je v rozpore s čl. 3 nariadenia Dublin III, keďže práve účelom stanovených kritérií je, aby žiadosť posúdil jeden členský štát.

43. Kasačný súd sa v prejednanom prípade nestotožnil s právnym názorom krajského súdu a má za to, že z tvrdenia a dôkazov predložených žalobkyňou nie je možné dospieť k záveru o tom, že by výkonom odovzdania do Poľskej republiky došlo k významnému a nezvratnému zhoršeniu zdravotného stavu maloletej dcéry žalobkyne, a teda, že by žalobkyňa a jej dcéry boli vystavené reálnemu riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania. S poukazom na vyššie uvedené pri neformálnom posudzovaní kasačnej sťažnosti vzhľadom na námietku nesprávneho právneho posúdenia za dôvodnú, a preto podľa § 462 ods. 1 S.s.p. rozhodol o zrušení rozsudku krajského súdu a s ohľadom na povahu veci a hospodárnosť konania sám konanie zastavil.

44. Kasačný súd rozhodol podľa § 467 ods. 4 S.s.p. aj o nároku na náhradu trov konania pred krajským súdom tak, že účastníkom konania právo na náhradu trov konania pred správnym súdom nepriznal z dôvodu, že rozsudok krajského súdu, ktorým žalobkyni priznal v konaní úspech vychádzal podľa názoru kasačného súdu z nesprávneho právneho posúdenia. V kasačnom konaní sťažovateľovi náhradu trov kasačného konania nepriznal z dôvodu, že ide o orgán štátnej správy, ktorému podľa § 168 ods. 1 S.s.p. možno náhradu trov priznať výnimočne.

45. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

